

UNIVERZITA PAVLA JOZÉFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

SLOVENSKÉ DEJINY
PO ROKU 1945 I.
(VYBRANÉ KAPITOLY K VÝVOJU
V ROKOCH 1945 – 1968)

Štefan Šutaj

Košice 2015

Obsah

Úvod	5
1 Predpokady obnovenia Československej republiky	9
1.1 Československý domáci a zahraničný odboj v rokoch 1938 – 1945 a základy obnovenia Československej republiky	9
1.1.1 Československý zahraničný odboj	9
1.1.2 Situácia na Slovensku: a formovanie domáceho odboja	11
1.2 Situácia na oslobodzovanom území	18
1.3 Politické strany na Slovensku rokoch 1945 – 1948	27
1.3.1 Formovanie stranícko-politickej štruktúry na Slovensku po oslobodení	27
1.3.2 Demokratická strana	29
1.3.3 Komunistická strana Slovenska	35
1.3.4 Pokusy o obnovenie činnosti sociálnej demokracie po oslobodení	35
1.3.5 Štvrtá politická strana a ďalšie možnosti vývoja stranícko-politickej štruktúry na Slovensku	41
1.3.6 Štvrtá politická strana po Aprílovej dohode – Strana slobody	51
1.3.7 Predvolebný boj	52
1.4 Voľby 1946	54
1.4.1 Politické strany po volbách 1946	55
1.4.2 Dôsledky volieb v roku 1946 na správu krajiny	60
1.5 Cesta k slovenskej politickej kríze	63
1.5.1 Situácia v Demokratickej strane pred februárom 1948	63
1.5.2 „Protištátne sprisahanie“	68
1.5.3 Politická kríza	72
1.6 Hospodársky vývoj, dvojročný plán, vojnové škody, zápas o charakter československého hospodárstva, pozemková reforma, znárodenie, poštátnenie, menová reforma	76
2 Národnostné menšiny a povojnové Československo (Maďari, Nemci, Rusíni a Ukrajinci)	84
2.1 Nemecká a maďarská menšina po roku 1945	86
2.1.1 Skupiny obyvateľstva maďarskej národnosti, pri ktorých bolo individuálne konštatované previnenie	87
2.1.2 Skupiny obyvateľstva maďarskej národnosti kde sa riešenie uskutočnilo na základe medzinárodných zmlúv	89
2.1.3 Opatrenia na základe princípu kolektívnej zodpovednosti (kolektívnej viny)	90
2.2 Rusínska a ukrajinská menšina po roku 1945:	96
3 Československo v rokoch 1948 – 1960	98

3.1.	Februárový prevrat 1948.....	99
3.1.1	Strana slobody vo februári 1948.....	107
3.1.2	Československá sociálna demokracia na Slovensku vo februári 1948... 3.1.3 Situácia v komunistickej strane.....	109 112
3.2	Represie proti odporciam komunistického režimu.....	115
3.2.1	Represívne opatrenia komunistického režimu a odpor proti komunistickému režimu	115
3.2.2	Cirkevná politika štátu a prenasledovanie cirkví.....	117
3.2.3	Politické procesy komunistov, funkcionárov a členov strany	120
3.2.4	Formy perzekúcie.....	123
3.3	Zmeny v správe krajiny.....	124
3.4	Vývoj hospodárstva a ekonomiky	127
3.4.1	Východiská a začiatky uplatňovania komunistického ekonomickeho modelu	127
3.4.2	Kolektivizácia a jej formy.....	131
3.5	Slovenský politický exil.....	133
3.5.1	Povojnový ľudácky exil.....	133
3.5.2	Pofebruárová emigrácia	134
3.6	Postavenie národnostných menšín po februári 1948	136
4	Československo v rokoch 1960 – 1971.....	139
4.1	Politický vývoj po roku 1960 – základné faktory zmien. Vývoj v komunistickej strane a pokus o návrat k občianskej spoločnosti	139
4.2	Situácia v spoločnosti – administratívne členenie a zmeny v spoločnosti po roku 1960.....	142
4.3	Slovenské národné orgány a snaha o zmenu česko-slovenských vzťahov a etnicita ako faktor spoločenského vývoja.....	147
4.4	Pokusy o ekonomicke reformy	150
4.5	August 1968 – medzník vo vývoji československej spoločnosti – nástup k „normalizácii“	152
4.5.1	Slovensko-české vzťahy a federácia	155
4.5.2	Emigrácia po roku 1968	158
4.5.3	Zmena vo vedení ÚV KSČ a „ostrá normalizácia“	159